

РЕШЕНИЕ

№ 1877

гр. София, 23.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 33 състав,
в публично заседание на 09.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Галин Несторов

при участието на секретаря Антонина Бикова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **10891** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ във връзка с чл. 203 и сл. от АПК.

Образувано е по искова молба на В. В. М. от [населено място], срещу Министерство на правосъдието, [населено място], за заплащане на сума в размер на 10 000 /десет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за причинени преки неимуществени вреди, ведно със законната лихва, считано от 03.07.2019 г. до окончателното изплащане на сумата и на сума в размер на 10 000 /десет хиляди/ лева, представляваща обезщетение за причинени преки неимуществени вреди, респ. от незаконосъобразни действия на министъра на правосъдието и от незаконосъобразен акт на министъра на правосъдието – отменена заповед № ЧР-03-82/31.07.2019 г. на МП, ведно със законната лихва, считано от 31.07.2019 г. до окончателното изплащане на сумата. Претендират се и разноските по делото.

Твърденията за претърпени неимуществени вреди са както следва: преди и след постановяване на отменената заповед № ЧР-03-82/31.07.2019 г. от страна на министъра на правосъдието са били извършени действия, целящи и довели до злепоставяне, обида, емоционален стрес и тревоги у ищеца. Действията на министъра са довели още до повишаване на обичайния дискомфорт, изпитван от служителя в подобни случаи. Сочи се, че ищецът е чувствал опозоряване и унизяване, като действията на министъра счита за проява на осъзнато и целенасочено желание за дискредитиране и уронване на престижа на ищеца, както и професионалната чест и достойнство.

С допълнителна молба от 21.12.2021 г. и в изпълнение на разпореждане от 01.12.2021 г. на АССГ ищецът е прецизирал иска: неимуществени вреди, изразяващи се в психически страдания, притеснения в личен, семеен и професионален план, накърнен авторитет, достойнство и чест, както и уронване на доброто име в обществото. Периодът, за който е предявена претенцията е 03.07.2019 г. до подаване на исковата молба – 03.11.2021 г. Основанието на което се позовава ищецът е:

1. Действия и изявления на министъра на правосъдието (държавен орган);
2. Отменен административен акт заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г., с която ищецът е бил отстранен от работа;
3. Вреди, в следствие с искането на ищеца вх. № 94-В-292/26.10.2019г. да бъде заплатена дължимата му сума, въз основа на влязло в сила съдебно решение за отмяна на заповед за отстраняване от длъжност.

Във връзка с последно се твърдят неимуществени вреди и свързаните с тях негативни преживявания – тревожност, неспокойство, напрежение.

В съдебно заседание исковата претенция се поддържа чрез адв. Т., която претендира и присъждането на разноските по производството по представен списък.

Ответникът по оспорването, в писмен отговор на исковата молба, намира, че предявеният иск е недопустим, с оглед разпоредбата на чл.8, ал.3 ЗОДОВ, тъй като е налице предвиден в закон, друг ред за обезщетяване. В случая заповедта, от която се претендира настъпването на вредите била за отстраняване на ищеца от длъжност, издадена на основание чл.214, ал.1, т.1 ЗМВР. В ал.6 на чл.214 ЗМВР било предвидено, че когато дисциплинарното производство се прекрати или когато на служителя не бъде наложено дисциплинарно наказание „уволнение“ той се възстановява на заеманата преди това длъжност и му се изплаща възнаграждение за времето на отстраняване. Според ответника законодателят е приел, че след като на служителя е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, както е в процесния случай, не му се дължи обезщетение за времето на отстраняване. В условията на евентуалност мотивира съображения за неоснователност на исковата претенция поради липса на причинно-следствена връзка между настъпването на вредата и заповедта, която се твърди да я е причинила. Освен това липсвала причинена вреда, която ищецът не доказал при условията на пълно и главно доказване. Ако съдът приеме, че е налице вреда, то моли да приеме и че тя е в резултат единствено от действията на ищеца.

В съдебно заседание поддържа изложените в отговора на исковата молба съображения чрез юрк. Н. и юрк. Д., които претендират присъждането на юрисконсултско възнаграждение. Възразяват срещу размера на претендираните от ищеца разноски за адвокатско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор от СГП дава заключение за основателност на предявения иск.

Съдът, като се запозна с изложеното в исковата молба, становищата на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

От доказателствата по делото се установява, че към 31.07.2019г. ищецът е заемал длъжността „Главен директор“ на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“. Със заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. на министъра на правосъдието на основание чл. 214, ал. 1, т.1 и чл. 215, ал. 1 ЗМВР ищецът е временно отстранен от длъжност като е разпоредено да бъдат иззети служебната му карта и личен знак. Видно от мотивите на

акта временното отстраняване от длъжност е поради образувано срещу ищеца дисциплинарно производство със заповед № ЧР-03-81/31.07.2019г. на министъра на правосъдието.

Впоследствие, със заповед № ЧР-03-113/18.10.2019г. на министъра на правосъдието на ищеца е наложено дисциплинарно наказание „уволнение“, като видно от саморъчно направеното отбелязване, заповедта е връчена на ищеца на 21.10.2019г.

Заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г., с която ищецът е временно отстранен от длъжност е оспорена от него по съдебен ред като по жалбата му в Административен съд София-град е образувано адм.д. № 9386/2019г. Производството по делото е приключило с постановяването на решение № 7848/12.12.2019 г., с което оспорената заповед е отменена. Решението е оставено в сила с решение № 10618/31.07.2020 г., постановено по адм.д. № 3949/2020 г. по описа на Върховния административен съд.

Жалбата на М. срещу заповед № ЧР-03-113/18.10.2019 г. за налагане на дисциплинарно наказание „уволнение“ е отхвърлена с решение № 2595/20.05.2020г., постановено по адм.д. № 13115/2019г. по описа на Административен съд София-град. Решението е оставено в сила с решение № 14324/18.11.2020г., постановено по адм.д. № 8114/2020г. по описа на ВАС.

С решение № 4281/24.06.2022 г. по адм. д. № 770/2022 г. на АССГ е уважен иска на М. за причинени имуществени вреди следствие отменената като незаконосъобразна заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. на министъра на правосъдието, за периода от 31.07.2019г. до 21.10.2019 г., в размер на 83525, 38 лева, ведно със сумата в размер на 1779,15 лева, представляваща лихви върху главницата за периода от 01.09.2019 г. до 03.11.2021 г., ведно с лихвата върху общата сума, считано от 03.11.2021 г. до окончателното ѝ изплащане.

По делото са събрани гласни доказателства, посредством разпит на свидетелите П. М. М. съпруга на ищеца и Д. Р. Л., показанията на които ще бъдат обсъдени по-долу в изложението.

Въз основа на така установеното от фактическа страна, съобразено с твърденията на ищеца, съдът извежда следните изводи от правна страна:

Исковата молба е процесуално допустима. Допустимостта на иска се определя от твърденията на ищеца, като съдът преценява наличието на процесуалните условия и липсата на процесуални пречки за съществуването и за надлежното упражняване правото на иска.. Исковата молба е подадена от лице с активна процесуална легитимация и съдържа твърдения за вреди, причинени от незаконосъобразен акт на административен орган, обуславящи допустимостта на иска и компетентността на настоящия съд да го разгледа, съгласно чл.203, чл.204, ал.4 от АПК и чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Съгласно разпоредбата на чл. 203 от АПК гражданите могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени им от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, като въз основа на препращащата норма на чл. 203, ал. 2 от АПК за неуредените въпроси субсидиарно се прилагат правилата на ЗОДОВ. Производството за обезщетения е уредено от законодателя в глава единадесета от АПК, към които препраща и чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ.

На основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ „държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на

административна дейност”.

Увреждането на гражданите, в случая претърпяването на неимуществени вреди, представлява сложен юридически състав, чиито предпоставки следва да са налице кумулативно при търсене на отговорност на съответния административен орган. Ангажирането на отговорността и присъждането на обезщетение е допустимо при наличието на следните елементи: незаконосъобразен административен акт, вреда, причинна връзка между акта и вредата, а в случаите на деяние /действие или бездействие/, противоправност на деянието и причинно-следствената му връзка /пряка и непосредствена/ с настъпилата вреда. Елемент от фактическия състав по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ е също незаконосъобразният акт да е издаден и незаконосъобразното поведение да е проявено при или по повод административна дейност. Липсата на който и да е елементите от посочения фактически състав води до невъзможност да се реализира отговорността на държавата и общината по предвидения от закона ред. В тежест на ищеца е да докаже наличието на всички елементи на фактическия състав за ангажиране на отговорността на ответника, в това число отменен адм. акт, причинна връзка между отменения по административен или съдебен ред акт на административния орган и твърдените претърпени имуществени и неимуществени вреди /чл. 154 от ГПК/.

Съгласно мотивите на Тълкувателно решение № 3/22.04.2005г. по т.гр.д. № 3/2004г. на ОСГК на ВКС „държавата отговаря за всички вреди, пряка и непосредствена последица от увреждането, която отговорност е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган – т.е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

Съдът, като разгледа всички елементи на фактическия състав на отговорността, съобразено с твърденията на ищеца и приложените по делото доказателства, съобрази следното:

За да определи действителното правно основание на спорното право, съдът следва да изхожда от изложените в обстоятелствената част на исковата молба фактически твърдения, които формират основанието на исковата претенция, и от заявеното в петитума искане за защита. В случая са предявени обективно съединени иски за обезщетяване на неимуществени вреди причинени от:

1. Действия и изявления на министъра на правосъдието (държавен орган);
2. Отменен административен акт заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г., с която ищецът е бил отстранен от работа;
3. Вреди, в следствие с искането на ищеца вх. № 94-В-292/26.10.2019г. да бъде заплатена длъжимата му сума, въз основа на влязло в сила съдебно решение за отмяна на заповед за отстраняване от длъжност.

Така, преди всичко следва да бъде посочено, че претенцията за неимуществени вреди се основава на твърденията на ищеца, че бил засегнат от публични изявления на министъра на правосъдието. Тези вреди, в случай, че се установи да са настъпили, се установяват по друг ред, разписан в глава 2, раздел 7 от НК. В случай, че ищецът се е почувствал оклеветен или обиден, опрозорен и дискредитиран от изявленията на министъра, то е следвало да потърси правата си по надлежния съдебен ред. Медийните изявления на административния орган не представляват „действия,

осъществени при и по повод административна дейност“ по см. на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

Нещо повече, самите изявления на министъра на правосъдието са свързани с уволнението на ищеца, което е потвърдено с решение № 2595/20.05.2020г. по адм. д. № 13115/2019г. на АССГ, оставено в сила с решение № 14324/18.11.2020г., постановено по адм.д. № 8114/2020г. по описа на ВАС. Следователно, не е налице първата предпоставка по чл. 203 от АПК за ангажиране на отговорността на ответника по първия обективно съединен иск.

В този контекст заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. на министъра на правосъдието на основание чл. 214, ал. 1, т.1 и чл. 215, ал. 1 ЗМВР се явява част (етап) от цялостното производство по ангажиране на дисциплинарната отговорност на ищеца, поради което независимо, че същата заповед е отменена, то крайният резултат е налагането на дисциплинарно наказание „уволнение“, установено като законосъобразно.

В тази връзка са и показанията на св. М., че ищецът се е почитствал засегнат от публичното оповестяване на заповедта за уволнение, както и от това, че в медиите била изнесена информация, че за да избегне уволнение ищецът е взел болничен лист. Свидетелят изрично заявява на поставен въпрос, че ищецът се е почувствал засегнат и обиден от изявленията на министъра, в които били изложени много неистини. Аналогични са и показанията, дадени от св. Л.. Същата сочи, че ищецът е страдал от високо кръвно и отказвал да се вижда с познати, спрял да говори, самоизолирал се, увеличил дозите на лекарствата си през този период, както и отменил планирана почивка. Соци, че причина за това била обявяване в медиите за уволнението му, както и това, че постоянно се е говорило за фалшив болничен, за фалшиво излизане в болнични, заповед за уволнение, допуснати груби нарушения и злоупотреба с положението, което счита за грозни и неверни квалификации.

По отношение на претенцията за ищеца във вр. с искане вх. № 94-В-292/26.10.2019г. да бъде заплатена дължимата му сума, въз основа на влязло в сила съдебно решение за отмяна на заповед за отстраняване от длъжност и неизпълнението от ответника, също не намира приложение ЗОДОВ, съгласно чл. 8, ал. 3 на с.з. влезлите в сила решения на съда се изпълняват по предвидения за това ред в АПК и ГПК в рамките на изпълнително производство. Законодателят е предвидил и допълнителна защита по реда на чл. 304 от АПК за неизпълнение на влязло в сила съдебно решение. Дължащото се обезщетение в случая при неизпълнение е определено и в самото съдебно решение № 7848/12.12.2019г. по адм.д. № 9386/2019г. – наказателна лихва върху цялата сума до окончателното и изплащане.

Съдът намира, че отменената заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. на министъра на правосъдието представлява предпоставка за уважаване на иска по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, във вр. с чл. 203 от АПК, но само по отношение на вреди, настъпили пряко от тази заповед.

За периода на отстраняването – 31.07.2019г., когато е издадена и връчена посочената заповед, подлежаща на предварително изпълнение по силата на закона – чл.211, изр.2-ро ЗМВР, до 21.10.2019г., когато на ищеца е връчена заповедта за налагане на дисциплинарно наказание „уволнение“, той не е получавал трудово възнаграждение с оглед издадената законосъобразна заповед и нормата на чл.214, ал.5 ЗМВР. Същевременно е бил лишен и от възможността да полага труд през този период, доколкото служебното му правоотношение не е било прекратено, поради което е останал без доходи и възможност за реализиране на такива. Невъзможността за

упражняване на правото на труд и реализиране на доходи от това представлява нанесена на ищеца имуществена вреда установена с решение № 4281/24.06.2022г. по адм. д. № 770/2022г. на АССГ. Следствие на липсата на доходи за коментирания период ищецът е преживял и негативни емоции. Претенцията е за неимуществени вреди, описани като психически страдания, притеснения в личен, семеен и професионален план. В този смисъл са и показанията на св. М., че за период от 3 месеца са били притеснени, т.к. семейството (4 члена) се е издържало само от нейната заплата. Наложило се да теглят кредити за покриване на битови сметки.

Представени са по делото още рецептурна книжка на В. М. и справка за болничен лист от 03.07.2019г. без данни за заболяване, които обаче не могат да се свържат с заболяване, настъпило пряко следствие от заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. Действително от рецептурната книжка се установява диагнози М. I.10 „Есенц. Хипертония“ и М. I.11.0 „Хипертонично сърце без 3.“, които заболяване е от 2011г. според отбелязванията.

Вредата като правен институт представлява накърняване имуществото на правните субекти или на техни неимуществени блага. Неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на гражданина, изразяващо се в претърпяване на болки и преживяване на страдания. Неимуществените вреди не засягат имуществената сфера на увредения, а накърняват него чисто лични или морални интереси на лицето, което ги изпитва лично. Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразните действия или бездействие на административния орган. Съгласно чл. 52 от ЗЗД, обезщетение за неимуществени вреди се определя от съда по справедливост. Понятието "справедливост" не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. Законът е категоричен, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди се формира по справедливост, по реда на чл. 52 от ЗЗД единствено от степента и характера на преживените болки и страдания от ищеца. В негова тежест е да докаже настъпването на вреди от неимуществен характер, представляващи болки и страдания, които да са в причинна връзка с отменения административен акт.

Доколкото обаче по делото не са ангажирани каквито и да е доказателства за преживени болки, страдания и психически стрес, то няма как същите да бъдат обезвъзмездени. Неимуществените вреди (както и имуществените) не се презюмират. Действително, оставането без доходи за периода 31.07.2019г. – 21.09.2019г. (52 дена), следствие отменената заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. на министъра на правосъдието, не е приятно изживяване, но пък следва да бъде отчетено нормалното житейско смущение и дискомфорт, който обаче не следва да бъде обезщетяван. В случая от събраните по делото гласни доказателства и представените писмени такива не се установява следствие на заповед № ЧР-03-82/31.07.2019г. да са били претърпени негативни емоции. Цялата доказателствена дейност е хода на съдебното производство е насочена към

обосноваване на вреда следствие на изказванията на министъра на правосъдието, което както бе изложено по горе не попада в приложното поле на ЗДОВ

При липсата (недоказаност) на елемент от фактическия състав за ангажиране отговорността по преда на ЗОДОВ не е необходимо да се изследва причинноследствената връзка между събитията.

Предвид гореизложеното настоящият съдебен състав намира, че иска е неоснователен и недоказан. Неоснователността на главната претенция води до неоснователност и на акцесорната за присъждане на лихви върху претендираната сума от 10000 лева.

С оглед изхода на процеса, основателна се явява претенцията за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Същата съдът иопределя в размер на 100 лева на осн. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

С оглед на изложените мотиви и на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, Административен съд София – град

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ искова молба на В. В. М. от [населено място], срещу Министерство на правосъдието, [населено място], за заплащане на сума в размер на 10 000 лева, представляваща обезщетение за причинени преки неимуществени вреди, респ. от незаконосъобразни действия на министъра на правосъдието и от незаконосъобразен акт на министъра на правосъдието – отменена заповед № ЧР-03-82/31.07.2019 г. на МП, ведно със законната лихва, считано от 31.07.2019 г. до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА В. В. М. от [населено място] да заплати в полза на Министерството на правосъдието сумата от 100 (сто) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението, подлежи на касационно обжалване в 14-дневен срок от деня на съобщаването му, чрез Административен съд София-град, пред Върховен административен съд.

Препис от решението, на основание чл.138 от АПК, да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: